

Umhvørvis- og vinnumálaráðið

Dagfesting: 17. januar 2022
Mál nr.: 20/02076-12
Málsviðgjørt: jd
Ummælistíð: 17. januar-1.
februar 2022
Eftirkannað: Lógartænastan
dagfestir

Uppskot til

Løgtingslóg

um

at taka festið Heygsgarð úr festiskipanini

§ 1. Festið Heygsgarður, sum fevnir um matr. nr. 241a, 318a og 318b, Kollafjarðar bygd, verður tikið úr festiskipanini og brúkt sum royndargarður hjá Búnaðarstovuni.

§ 2. Festikontan hjá Heygsgarði verður tikin burturúr festikontuskipanini, men verður varðveitt sum konta í Búnaðargrunninum til inntøkur, sum stava frá grótbrotinum í Hundsaárbotni o.tíl.
Stk. 2. Innistandandi upphædd á festikontuni hjá Heygsgarði, saman við

inntøkunum, nevndar í stk. 1, verða markaðar til ábøtur og nýgerð á Heygsgarði.

Stk. 3. Landsstýrismaðurin skal góðkenna útreiðslur til ábøtur og nýgerð, áðrenn tær verða hildnar.

§ 3. Henda lögtingslóg kemur í gildi dagin eftir, at hon er kunngjørd, og samstundis fer úr gildi lögtingslóg nr. 46 frá 21. apríl 1995 um bygningarnar hjá Royndarstøðini í Kollafirði.

Kapittul 1. Almennar viðmerkingar

1.1. Orsakir til uppskotið

Um Heygsgarð

Í 1852 varð Heygsgarður tikin til amtslæknaembætið. Seinasti festari á Heygsgarði var Jógvan Zachariassen, amtslækni, sum doyði í 1939. Uppsitari var á garðinum í nógv ár, men eingin festi formliga garðin, tí ætlanin var alla tíðina at staðseta almennu Roynðarstøðina í Kollafirði.

Roynðarstøðin, sum frammanundan hevði hildið til í Hoyvík, flutti í 1980' unum norð til Kollafjarðar. Nakað eftir, at Búnaðarstovan varð stovnað, flutti alt virkseimið hjá gamla Jarðarráðnum norður til Kollafjarðar, og 1. januar 2009 vórðu Búnaðarstovan og Roynðarstøðin lagdar saman til ein stovn. Síðani tá hevur øll landbúnaðarfyrising, Búnaðargrunnurin tó undantikin, verið á Heygsgarði. Tó at Heygsgarður í útivið 40 ár ikki hevur virkað sum eitt vanligt festi, er Heygsgarður kortini ongantíð formliga tikin burtur úr festiskipanini, og tað kann í summum førum elva til ógreiðu.

Festini eru ikki ásett við lóg, og tí kann *Heygsgarður* takast burturúr festiskipanini við boðum frá landsstýrismanninum. Hetta er gjørt áður, m.a. við festinum í Koltri, sum lögmaður við skrivi 24. juni 2013 legði til Mentamálaráðið at umsita sum part av Søvnum Landsins, nú Tjóðsavnið. Í hesum føri verður kortini mett rættari at taka festið úr skipanini við lóg, tí tá ber til samstundis at áseta, hvussu peningur á festikontuni skal brúkast, sí niðanfyri.

1.2. Galdandi lóggáva

Festirætturin er gamal í Føroyum, hóast hann ikki tykist vera lógfestur fyrr enn í 1673, sbr. § 1 í *Anordning om adskilligt paa Færø* frá 16. apríl 1673. Búnaðarstovuni er heimilað at leggja festi saman og býta festi sundur, um umstøðurnar tala fyri tí, og tí er yvirlitið yvir festini ikki eitt fast yvirlit. Tað er ikki ásett við lóg, hvørji festini eru ella hvussu tey verða skipað.

Um festikontuna

Sambært løgtingslóg um landsjørð skulu inntøkur, sum stava frá sølu ella leigu av landsjørð flytast á festikontu. Helvtin av upphæddini verður sett á kontu hjá festinum, sum missir lendið, og hin helvtin verður sett í felags festipulju. Heygsgarður fær á hvørjum ári nakað av inntøku av grótbrotinum í Hundsaarbotni. Hesin peningur verður fluttur Búnaðargrunninum á festikontuna hjá Heygsgarði.

Sambært § 7 í kunngerð um Búnaðargrunn kann peningurin á festikontuni heilt ella partvíst brúkast til ætlanir, sum hava til endamáls at skapa varandi virðisøking av festinum, t.d. fyri at viga upp ímóti avleiðingum av sølu av fastari ogn burturav festinum. Búnaðarstovan hevur sum almennur myndugleiki tó ikki fingið pening av festikontuni hjá Heygsgarði. Grundgevingin hjá Búnaðargrunninum, sum umsitur festikonturnar, hevur verið, at Búnaðarstovan sum almennur stovnur skal fáa sína játtan á Løgtingsins figgjarlóg og ikki av festikontu.

Vísandi til ásetingarnar í § 5, stk. 5, sbr. stk. 2-3, og viðmerkingarnar í ávikavist løgtingsmáli nr. 152/2010 og 153/2012 verður mett, at Løgtingið hevur gjørt av, at Heygsgarður ikki er eitt vanligt festi longur, og at peningurin á festikontuni hjá Heygsgarði tí ikki er fevndur av

ásetingini um, at helvtin av upphæddini á festikontu skal flytast í felags festipulju. Somuleiðis hevur Løgtingið tikið støðu til, at peningurin á festikontuni hjá Heygsgarði er ætlaður til ábøtur á bygningarnar. Mannagongdin í Búnaðargrunninum er rættað samsvarandi hesum, og peningurin, sum varð fluttur av festikontuni, er fluttur aftur á festikontuna.

1.3. Endamálið við uppskotinum

Lógaruppskotið hevur til endamáls at taka Heygsgarð úr festiskipanini við lóg og samstundis áseta, at peningurin, sum stendur á festikontuni, saman við framtíðar inntøkum frá grótbrotinum í Hundsáarbotni og øðrum inntøkum frá ymsum inntrivum á lendið á Heygsgarði, er markaður til ábøtur og viðlíkahald til bygningar og lendi í Kollafirði, t.e. fjós, løðu, køstar, bilhús, verkstað, goymslu, hjall, teigalendi, tún og vegir. Landsverk hevur ábyrgd av at viðlíkahalda fyrisingarbygningin og at brúka av játtanini til viðlíkahald av almennum bygningum til hetta endamál. Henda ábyrgd stendur við, hóast Búnaðarstovan fær heimild at brúka pening av festikontu til ábøtur og viðlíkahald.

Lógaruppskotið hevur somuleiðis til endamáls at áseta, at peningur av festikontu bara kann brúkast við loyvi frá landsstýrismanninum.

1.4. Samandráttur av nýskipanini við uppskotinum

Víst verður til pkt. 1.1. Orsaker til uppskotið og pkt. 1.3. Endamálið við uppskotinum.

1.5. Ummæli og ummælis skjál

Uppskotið hevur verið til ummælis hjá Bóndafelag Føroya.

Uppskotið hevur harumframt verið til almenna hoyring á heimasíðuni hjá Umhvørvis- og vinnumálaráðnum í tíðarskeiðinum 17. januar-1. februar 2022.

Kapittul 2. Avleiðingarnar av uppskotinum

2.1. Fíggjarligar avleiðingar fyri land og kommunur

Uppskotið hevur fyri landið ta fíggjarligu avleiðing, at stórir partur av neyðuga viðlíkahaldinum á Heygsgarði verður fíggjaður av inntøkunum úr Hundsáarbotni, sum eins og frammanundan verða fluttar á festikontuna hjá Heygsgarði. Av tí at inntøka stendur á festikontuni, ber til at leggja til viks pening yvir ár og á tann hátt fíggja størri viðlíkahaldsarbeiði uttan at biðja um serstaka játtan til tess.

2.2. Umsitingarligar avleiðingar fyri land og kommunur

Lógaruppskotið hevur ongar umsitingarligar avleiðingar fyri land og kommunur.

2.3. Avleiðingar fyri vinnuna

Lógaruppskotið hevur hvørki fíggjarligar ella umsitingarligar avleiðingar fyri vinnuna.

2.4. Avleiðingar fyri umhvørvið

Lógaruppskotið hevur ikki avleiðingar fyri umhvørvið.

2.5. Avleiðingar fyri serstøk øki í landinum

Lógaruppskotið hevur ikki avleiðingar fyri serstøk øki í landinum.

2.6. Avleiðingar fyri ávísar samfelagsbólkar ella felagsskapir

Lógaruppskotið hevur ikki avleiðingar fyri ávísar samfelagsbólkar ella felagsskapir.

2.7. Millumtjóðasáttmálar á økinum

Eingin viðkomandi millumtjóðasáttmáli er á økinum.

2.8. Tvørgangandi millumtjóðasáttmálar

Mett verður, at uppskotið er í samsvari við *Hoyvíkssáttmálan* (Sáttmáli millum stjórn Íslands, øðrumegin, og stjórn Danmarkar og Føroya landsstýri, hinumegin), *Evropeiska mannarættindasáttmálan*, sbr. anordning nr. 136 af 25. februar 2000 om ikrafttræden for Færøerne af lov om den europæiske menneskerettighedskonvention, og *Sáttmála Sameindu Tjóða um rættindi hjá einstaklingum, ið bera brek*, sbr. bekendtgørelse nr. 35 af 15. september 2006 om rettigheder for personer med handicap.

2.9. Markaforðingar

Ongar kendar markaforðingar eru á økinum. Mett verður ikki, at lógaruppskotið fer at elva til markaforðingar.

2.10. Revsing, fyrisitingarligar sektir, pantheimildir ella onnur størri inntriv

Lógaruppskotið hevur ongar ásetingar um revsing, fyrisitingarligar sektir ella pantheimildir. Lógaruppskotið ger heldur ikki onnur størri inntriv í rættindi hjá fólki.

2.11. Skattir og avgjöld

Lógaruppskotið hevur ongar ásetingar um skattir og avgjöld.

2.12. Gjöld

Lógaruppskotið hevur ongar ásetingar um gjöld.

2.13. Áleggur lógaruppskotið likamligum ella lögfrøðiligum persónum skyldur?

Lógaruppskotið áleggur hvørki likamligum ella lögfrøðiligum persónum skyldur.

2.14. Leggur lógaruppskotið heimildir til landsstýrismannin, ein stovn undir landsstýrinum ella til kommunur?

Lógaruppskotið ásetur, at landsstýrismaðurin skal góðkenna útreiðslur til ábøtur og nýgerð, áðrenn tær verða hildnar. Aðrar heimildir eru ikki í uppskotinum.

2.15. Gevur lógaruppskotið almennum myndugleikum atgongd til privata ogn?

Lógaruppskotið gevur ikki almennum myndugleikum atgongd til privata ogn uttan rættarúrskurð.

2.16. Hevur lógaruppskotið aðrar avleiðingar?

Mett verður ikki, at lógaruppskotið hevur aðrar avleiðingar enn tær, sum eru nevndar omanfyri.

2.17. Talvan: Yvirlit yvir avleiðingarnar av lógaruppskotinum

	Fyri landið ella landsmyndugleikar	Fyri kommunalar myndugleikar	Fyri pláss ella øki í landinum	Fyri ávísar samfelagsbólkar ella felagsskapir	Fyri vinnuna
Fíggarligar ella búskaparligar avleiðingar	Ja	Nei	Nei	Nei	Nei

Umsitingarligar avleiðingar	Nei	Nei	Nei	Nei	Nei
Umhvørvisligar avleiðingar	Nei	Nei	Nei	Nei	Nei
Avleiðingar í mun til altjóða avtalur og reglur	Nei	Nei	Nei	Nei	Nei
Sosialar avleiðingar			Nei	Nei	

Kapittul 3. Serligar viðmerkingar

Til § 1

Ásett verður, at festið Heygsgarður, sum fevnir um matr. nr. 241a, 318a og 318b, Kollafjarðar bygd, verður tikið úr festiskipanini og brúkt sum royndargarður hjá Búnaðarstovuni. Heygsgarður kann tí ikki longur festast út sum vanligt festi.

Til § 2

Ásett verður, at festikontan hjá Heygsgarði verður tikin burturúr festikontuskipanini, men verður varðveitt sum konta til inntøkur, sum stava frá grótbrotinum í Hundsaárbotni og møguligum øðrum inntøkum av virkseminum á Heygsgarði. Endamálið við hesum er at staðfesta, at festikontan hjá Heygsgarði – tó at heitið festikonta verður varðveitt – ikki skal viðgerast eins og aðrar festikontur, har helvtin av inntøkunum skal flytast til felags festipulju.

Samstundis verður ásett, at innistandandi upphædd á festikontuni hjá Heygsgarði, saman við inntøkunum frá grótbrotinum í Hundsaárbotni og øðrum inntøkum frá ymsum inntrivum í lendið á Heygsgarði, verða markaðar til ábøtur og nýgerð á Heygsgarði.

Onnur inntøka enn hon, ið stavar frá grótbrotinum og øðrum lendisinntrivum, verður eins og frammanundan bókað á Føroya Gjaldstovu sum inntøkufiggjað virksemin hjá Búnaðarstovuni og verður hildin uttan fyri hesa skipan.

Landsstýrismaðurin skal góðkenna útreiðslur til ábøtur og nýgerð, áðrenn tær verða hildnar.

Til § 3

Ásett verður, at løgtingslógin kemur í gildi dagin eftir, at hon er kunngjørd. Ásett verður samstundis, at løgtingslóg nr. 46 frá 21. apríl 1995 um bygningarnar hjá Royndarstöðini í Kollafirði fer úr gildi.

Umhvørvis- og vinnumálaráðið, **dagfesting.**

Magnus Rasmussen
landsstýrismaður

/ Herálvur Joensen